

Η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος αποφάσισε να δημοσιεύει την πρώτη μέρα κάθε μήνα ένα σύντομο δελτίο προσκλήσεων, με το οποίο θα ενημερώνει για ορισμένες από τις πρόσφατες προσκτήσεις της. Με το παρόν πρώτο δελτίο, από τις πολλές προσκτήσεις του τελευταίου καιρού, επιλέγουμε να παρουσιάσουμε στην προσοχή του ερευνητικού και αναγνωστικού κοινού μας τα κάτωθι δύο πολύτιμα αποκτήματα:

A. Αρχείο Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη.

Το Αρχείο συγκροτήθηκε από τον Απόστολο Παπαδιαμάντη, ανιψιό του συγγραφέα (γιο του αδελφού του Γεώργιου). Τελευταίος κάτοχός του, από τον οποίο και το απέκτησε η ΕΒΕ, τον Δεκέμβριο του 2021, ήταν ο Γεώργιος Απόστολος Παπαδιαμάντης (πέθανε στις 14 Μαρτίου 2022). Βλ. περιγραφή και δημοσίευσή του από τον Φώτη Δημητρακόπουλο, *Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης [Το λάβαρον]. Ανέκδοτες παπαδιαμαντικές σελίδες από το Αρχείο Απόστολου Γ. Παπαδιαμάντη. Έκδοση κειμένων, σχόλια και περιγραφή του Αρχείου*, Καστανιώτης, Αθήνα 1989.

Τα έξι αυτόγραφα του Αρχείου Παπαδιαμάντη, σχεδιάσματα και αποσπάσματα έργων του συγγραφέα, μεταξύ των οποίων πέντε κεφάλαια ενός ιστορικού μυθιστορήματος [*Το Λάβαρον*] και τρία σχεδιάσματα του διηγήματος «Ο Αυτοκτόνος», έρχονται να προστεθούν στα αυτόγραφα του «Αλιβάνιστου» και του «Βαρδιάνου στα Σπόρκα» του Φιλολογικού Αρχείου της ΕΒΕ. Τρία μαθητικά τετράδια και ένα βιβλίο Κατηχήσεως με τα νεανικά του σχέδια, μαζί με το προϋπάρχον στις Ειδικές Συλλογές Απολυτήριο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη από το Ελληνικό Σχολείο Σκοπέλου, εμπλουτίζουν την εικόνα των μαθητικών του χρόνων.

Η οικογενειακή αλληλογραφία, με τις επιστολές του συγγραφέα και του αδελφού του Γεώργιου, τα σχολικά ενθύμια του Γεώργιου και τα οικογενειακά κειμήλια περιουσιακών στοιχείων μεταξύ των οποίων το κατάστιχο του εφημέριου πατέρα (1886-1894) και το ναυτικό βιβλιάριο (1820) του εκ πατρός παππού, Μανόλη Σκιαθίτη, αποτελούν πηγές για την ιστορία της οικογένειας και της εποχής.

Το Αρχείο περιλαμβάνει επίσης φιλολογικά κατάλοιπα, όπως αγγελίες δημοσίευσης έργων του Αλ. Παπαδιαμάντη, μια επιστολή του Βλάση Γαβριηλίδη προς τον συγγραφέα (1894) και του Παύλου Νιρβάνα (1911) προς τις αδελφές του, καθώς και μεταγενέστερες πρόχειρες σημειώσεις του Γ. Βαλέτα για την έκδοση των *Απάντων*.

Για την απόκτηση και την παραλαβή του Αρχείου εργάστηκε ο υπεύθυνος Αρχείων και Ειδικών Συλλογών του Τμήματος Χειρογράφων κ. Γιώργος Σταυράτης, ενώ την περιγραφή του έκανε η ιστορικός Ουρανία Παπαδοπούλου. Σύντομη περιγραφή του είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της ΕΒΕ στο <https://www.nlg.gr/collection/archeio-papadiamanti/>, ενώ τα φυσικά τεκμήρια μπορεί να τα μελετήσει κανείς στο Αναγνωστήριο Χειρογράφων.

Η ΕΒΕ έχει αναθέσει στη Λαμπρινή Τριανταφυλλοπούλου την έκδοση σε χωριστό τομίδιο του «Αυτοκτόνου».

Β. Περιοδικόν της Μεγάλης Ελληνικής Εγκυκλοπαιδείας, τχ. 1-40, 28 Φεβρουαρίου- 26 Νοεμβρίου 1926.

Με το περιοδικό αυτό συμβαίνει το εξής βιβλιογραφικό παράδοξο, που προκαλεί σύγχυση στους ερευνητές: από το τεύχος 1 έως το τεύχος 40 κυκλοφορούσε σε δύο διαφορετικές εκδόσεις! Η μία έκδοση, αυτή για την οποία ο λόγος εδώ, είναι εβδομαδιαία, οκτασέλιδη ή δωδεκασέλιδη. Βλ. τα σχετικά λήμματα στα βιβλία: Ερευνητική ομάδα, εποπτεία Χ. Λ. Καράογλου, *Περιοδικά λόγου και τέχνης (1901-1940). Αναλυτική Βιβλιογραφία και παρουσίαση*, Τόμος δεύτερος: *Αθηναϊκά περιοδικά, 1926 -1933*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2002, σ. 4-28 *Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Τύπου, 1784-1974. Εφημερίδες. Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Εκδότες*, επιμ. Λουκία Δρούλια-Γιούλα Κουτσοπανάγου, τόμ. Γ', σ. 127-129.

Η εβδομαδιαία αυτή έκδοση δεν σώζεται σε καμία δημόσια Βιβλιοθήκη, παρά μόνο, σύμφωνα με τον Χ. Λ. Καράογλου, στο Αρχείο Γ. Ζεβελάκη. Τώρα χάρις στη δωρεά του φίλου Ν. Π. Παΐσιου, το φυσικό σώμα και των 40 τευχών υπάρχει στην ΕΒΕ και είναι διαθέσιμο από το Τμήμα Περιοδικών στο αντίστοιχο αναγνωστήριο. Ψηφιοποιήθηκε από τον Γιώργο Παρλαβάντζα, υπεύθυνο της Υπηρεσίας Ψηφιοποίησης και Μικροφωτογράφισης, και είναι διαθέσιμο σε κάθε ερευνητή στην Πλατφόρμα Ψηφιακών Συλλογών της ΕΒΕ στο <https://digitalcollections.nlg.gr/nlg-repo/dl/el/browse/2104888> .

Το *Μηνιαίο Δελτίο Προσκτήσεων*, που εγκαινιάζεται με το παρόν, θα συντάσσεται κάθε φορά από υπάλληλο της ΕΒΕ ή αρμόδιο συνεργάτη. Καλή αρχή!

Σταύρος Ζουμπουλάκης

Πρόεδρος του Εφορευτικού Συμβουλίου